

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка

Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Людина і суспільство на Сході

(назва навчальної дисципліни)

ОС «Бакалавр»

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальності **014 Середня освіта (Історія)**

за освітньою програмою **Середня освіта (Історія)**

II курс IV семестр

2024 – 2025 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин.
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «_____» серпня 20__ року.

Розробник: д. іст. наук, проф. Кондратьєв І.В. _____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Мова навчання – українська.

Погоджено гарантом освітньої програми

«__» _____ 20__ року _____
(підпис)

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Людина і Суспільство на Сході» є формування у студентів комплексного бачення розвитку східних цивілізації та визначення ролі особи в історичному процесі. В рамках курсу розглядаються взаємини між людиною та державними інституціями, людиною та соціумом, соціумом та владою.

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:		
- лекції	24	8
- практичні / семінарські	12	2
- лабораторні		
- індивідуальні завдання		
- самостійна робота студента	54	80

Статус навчальної дисципліни *вільного вибору* _____
(нормативна / вільного вибору)

Для результативного опанування знаннями, вміннями, навичками при вивченні даної дисципліни студент повинен мати базові знання з предмету «Історія Стародавнього Сходу» та шкільного курсу всесвітньої історії.

Очікувані результати навчання

- ознайомлення із специфікою взаємодії між людиною та державними інституціями, людиною та соціумом, соціумом та владою, в традиційних східних суспільствах;
- формування умінь застосовувати набуті знання для орієнтації в суспільно-політичному житті та оцінки суспільних явищ і подій;
- розвивати навички наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного процесу;
- працювати з рекомендованою літературою, самостійно займатись пошуком літератури (у тому числі і у мережі Інтернет), вміти працювати з першоджерелами;

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні соціально-філософські концепції та культурні традиції країн Сходу;

- релігійні та моральні системи, що визначали взаємини людини і суспільства (конфуціанство, даосизм, буддизм, індуїзм, іслам тощо);
- особливості соціальної структури та ролі сім'ї, громади, держави у житті східних суспільств;
- вплив традиційних цінностей на сучасні соціальні процеси в країнах Сходу.

вміти:

- аналізувати соціальні та культурні явища Сходу у їхньому історичному контексті;
- порівнювати моделі взаємин людини і суспільства у різних східних цивілізаціях;
- застосовувати знання про східні суспільства для розуміння сучасних політичних, економічних та культурних процесів;
- критично оцінювати роль традиційних цінностей у формуванні соціальної поведінки.

У процесі вивчення дисципліни передбачається формування у студентів наступних ***компетентностей***:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 03. Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.

ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ФК 01. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК 09. Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.

ФК 10. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

Навчальна дисципліна сприятиме досягненню таких ***програмних результатів навчання***:

ПРН 03. Володіння концептуальними науковими та практичними знаннями та здатністю до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної педагогічної діяльності та/або навчанні історії.

ПРН 09. Здатність продовжувати навчання упродовж життя і вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності з високим рівнем автономності.

ПРН 11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

ПРН 12. Розуміння й використання основних сучасних термінів і положень історичних наук та методики їх викладання, а також здатність аналізувати, порівнювати і класифікувати результати діяльності науковців різних напрямків і шкіл. Знання та розуміння історіографії для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

ПРН 13. Уміння використовувати методологію історії як науки, характеризувати об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між окремими подіями та явищами на підставі критичного аналізу історичних джерел, інтеграції їх змісту, визнання й сприйняття різноманітності їх оцінок.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Разом	у тому числі					Разом	у тому числі					
		л	пр	лаб.	інд.	срс		л	пр	лаб.	інд.	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1. Людина і суспільство в суспільствах з політеїстичними традиціями.													
Тема 1. Вступ до курсу.		2				4							8
Тема 2. Людина та суспільство в Китаї.		6	2			4		2	2				8
Тема 3. Людина і суспільство в Японії.		4	2			4		2					8
Тема 4. Роль особи в історії Кореї та Південно-Східної Азії.			2			4							8
Тема 5. Людина і суспільство в Індійській цивілізації.		4	2			4							8
Разом за змістовим модулем 1		16	8			20		4	2				40

Змістовий модуль 2. Людина і суспільство в суспільствах з монотеїстичними традиціями.											
Тема 6. Людина і суспільство в іудаїзмі.		4	2			16		2			18
Тема 7. Людина і суспільство в ісламі.		4	2			20		2			22
Разом за змістовим модулем 2		8	4			34		4			40
Усього годин	90	24	12			54	90	8	2		80

Форми та методи контролю навчальних досягнень

Поточний контроль – на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів:

Семінари – 12 год. (6 занять) - до 10 балів за семінар	Лекції – 24 годин (12 занять)	СР (творче завдання)	Залік	Разом
до 60 балів	до 30 балів	до 10 балів	до 30 балів	до 100 балів

Критерії оцінювання:

Робота на лекціях оцінюється за наступними критеріями: відвідування лекційних занять; повнота, охайність і грамотність ведення конспекту лекцій (разом – до 20 балів).

Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

8-10 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні практичних завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

4-7 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні практичних завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках,

аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні практичних завдань на низькому рівні.

Самостійна робота оцінюється до 10 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: аудиторія обладнана проєктором або інтерактивною дошкою. В разі дистанційного навчання – наявність програми Zoom.

Рекомендовані інформаційні джерела

Основна література

1. Ладиченко Т. В., Бакка Т. В., Желіба О. В. Суспільствознавство. – К., 2005.
2. Підлущкий О. Лідери, що змінили світ. – Харків, 2020. – 448 с
3. Політика в особах (політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навч. посібник / За заг. ред. Ф.М.Рудича. – К., 2012. – 400 с.

Допоміжна література:

1. Александра М., Крижанівська В., Ладиченко Т. Розвиток гуманістичних ідей в релігії: буддизмі, індуїзмі та джайнізмі // Історія в школі. – 1998. - №1.
2. Аль-Газали М. Права человека в исламе. – М.: ИПЦ, 2006. – 176 с.
3. Бог – человек – общество в традиционных культурах Востока. – М.,1993.
4. Гуцин А. А. Роль личности в истории // Модели, системы, сети в экономике, технике, природе и обществе. – 2013. – № 3 (7). – С. 233–237.
5. Крижанівський О.П. Історія стародавнього Сходу. – К., 2000.
6. Курбанов С.О. Размышления об исторической науке и роли личности в истории (С примерами из истории Кореи). – СПб.: Издательство РХГА, 2016. – 212 с
7. Павлов С.В. Географія релігій. – К.,1998.

8. Пахарєв А. «Героя» і «натовпу» теорії // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю.Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011.
9. Рубель В.А. Історія середньовічного Сходу. Тематична хрестоматія. – К., 2000. – С.382-383.
10. Сунна пророка Мухаммеда / Пер. В.Нирши // Наука и религия. – 1998. - №5. – С.44-46; №6. – С.37-40; №7. – С.44-46; 1998. - №8. – С.36-37; №9. – С.37-38; №10. – С.22-24; №11. – С.14-16; №12. – С.34-36; 1999. - №4. – С.46-47; №5. – С.52-53; №6. – С.46-47; №7. – С.36.
11. Торопцев С. А. Жизнеописание Ли Бо. – М., 2009.
12. Усов В. Н. Дэн Сяопин и его время. – М., «Стилсервис», 2009. – 842 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

<http://www.vostlit.info> - колекція книг

<https://oriental-studies.org.ua/uk/home/> - Інститут Сходознавства НАНУ

<https://skhodoznavstvo.org.ua/uk/about> - журнал «Сходознавство»

<https://chinese-studies.com.ua/> - журнал «Китаєзнавчі дослідження»

<https://chtyvo.org.ua/> - вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури

Academia.edu - Find Research Papers, Topics, Researchers